

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. השבטים יורדים למצרים מפני הרעב

ח. משתה יוסף ואחיו

ב. יוסף מתנכר לאחיו ואוסר את שמעון

ה. פרעה חולם שני חלומות

י. מציאת הגביע באמתחת בנימין

מ. האחים יורדים למצרים בשנית

ד. 7 שני שבע ולידת מנשה ואפרים

כ. יהודה ערב לבנימין

ו. פרעה שם את יוסף על כל מצרים

י. האחים חוזרים לא"י וצער יעקב

ע. יוסף שומע ופותר את חלומות פרעה

שאלה לשולחן השבת

"ויכר יוסף את אחיו והם לא

הכרהו"

בפרשת וישב פירש רש"י לגבי מראהו של יוסף (על הפסוק 'בן זקנים'): 'שהיה זיו איקונין שלו דומה לו'. דהיינו שהיה יוסף דומה ליעקב במראה החיצוני.

ויש לבאר אם כן, הכיצד לא זיהו השבטים את יוסף שהיה דומה מאוד במראהו לאביהם, יעקב, שבוודאי ידעו כיצד הוא נראה, אפילו עם זקן?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"את חטאי אני מזכיר היום"

בסוף הפרשה הקודמת אומר שר המשקים: "ואתן את הכוס על כף פרעה" (מ"א). אם נקח את אותיות המילוי של המילה 'כוס' (כף, וי, סמך) נקבל את האותיות: פ', ו', מ', כ' - ששוות אותיות אלו ל'יוסף' בגימטריא (156). עוד, שהאותיות 'ו' ו' נמצאות במילה יוסף, והשתיים האחרות מורות על מצבו בבור שהיה שם 'מך'. כאשר שר המשקים סיפר את חלומו ליוסף, אמר: "ואתן את הכוס על כף פרעה", חשב יוסף שהיות והמילה 'את' מורה על ריבוי, באה לרבות את הכוס ואת אותיות המילוי שלה המורות על יוסף, ולכן ביקש שיזכיר אף אותו לפני פרעה. אך כאשר שר המשקים מושב לכנו ומניח את הכוס על כף פרעה כתוב: "ויתן הכוס אל כף פרעה", ולא מוזכרת המילה 'את' האמורה לרבות ולהזכיר את יוסף. לאחר חלום פרעה שאותו נלאו החרטומים מלפתור, בא שר המשקים לפני פרעה ואומר: "את חטאי אני מזכיר היום". כלומר שלא אמרתי הריבוי (את) של כוס דהיינו לא הזכרתי את יוסף - זה החטא שאני מזכיר היום. ואמנם, רוב הפירושים על השאלה מדוע שר המשקים אמר 'את חטאי' בלשון רבים והרי היה לו רק חטא אחד לכאורה, מתרצים בדרך זו שחטאו השני היה ששכח את יוסף. כמה פירושים אחרים: ב. כלל עמו את חטא שר האופים. (ריב"א) ג. שר המשקים היה הממונה על כל העובדים הזוטרים שעסקו בהכנת המשקים, והוא היה מגיש אותם לפרעה. לפי זה חטא שר המשקים פעמיים: במה שחטא העובד שלו שפשע ונכנס הזבוב, זוהי אחריותו של הממונה. ועוד, שהוא עצמו לא שם לב לזבוב בשעה שהגיש את הכוס לפרעה. ד. החטא עצמו ששתק עד כה מלספר לפרעה אודות יוסף פותר החלומות, ולא חש לצער. ה. שתי עוולות היו כלפי יוסף: ששכח אותו, ושסתם כך לא חשב להיטיב עמו מצד הכרת הטוב. (כתב סופר)

"ועל השנות החלום אל פרעה פעמים כי נמון הדבר מעם האלקים וממהר האלקים לעשתו"

מבואר שאמר יוסף לפרעה שעצם כך שחלם את החלום פעמיים, הדבר מלמד אותנו כי פתרונו יחל ממש בקרוב. ויש לבאר אם כן, מדוע שחלומותיו של יוסף עצמו, שחלם פעמיים שאחיו משתחוים לו, לא התגשמו אלא לאחר יותר מעשרים שנה לאחר מכן, הלא חלום שנכפל הוא סימן לכך שגיגע בקרוב? א. השינוי הוא האם החלומות היו באותו הלילה או לא. ב. בחלום יוסף השני נוספו פרטים שלא היו בחלום הראשון (השמש והירח), ולכן לא חשוב חלום שנכפל. ג. לא התקיים מיד בגלל העונש של 22 שנים ליעקב. (מהרש"א) ד. מיד אחרי זה ירד למצרים והרי החל קיום החלום. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ד)

צפנת פענח - בשולחן השבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. יעקב פחד שיקרה לבנימין בדרך
- ב. מן המנחה ששלח יעקב לשליט מצרים
- ג. יהודה אמר ליוסף שהוא עדיף מבנימין וגדול ממנו ב_____
- ד. ראובן אמר לאחיו: "אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם _ הנה נדרש"
- ה. כינוי ליוסף בפרשה
- ו. נאמר על השבטים בבית יוסף: "_____ עמו"
- ז. כנוי ליעקב בפרשה
- ח. אילו בעלי חיים שימשו את השבטים?
- ט. האשימו את האחרים שהשיבו רעה תחת _____
- י. ליד מה עמד פרעה בחלומו הראשון?
- כ. השבטים אמרו על עצמם שהם _____
- ל. מה יוסף אמר לשים על השולחן?
- מ. במה הרכיבו את יוסף?
- נ. מתארי פרעה ליוסף
- ס. לפי מה הושיב יוסף את אחיו? (רש"י)
- ע. כמה מאחי יוסף ירדו בראשונה למצרים?
- פ. מה עשה יוסף לחלומות של פרעה?
- צ. היכן ענד יוסף את רביד הזהב?
- ק. כיצד דיבר יוסף אל אחיו?
- ר. מה עשה יוסף לפניו אחרי שבכה?
- ש. מה ראה פרעה בחלומו השני?
- ת. מילה נרדפת ל'מראה' (של פרות)

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "האלקים _____ את עון עבדיך"
- ב. מה כתוב במקום: 'ויתרחק'? (ע"פ רש"י)
- ג. אשר על בית יוסף, רדף אחרי השבטים ו _____ אותם
- ד. פרי מן המנחה ששלח יעקב לשליט מצרים
- ה. בכורו של יוסף
- ו. יוסף לא הכיר אותם
- ז. כך תירגם אונקלוס את המילה: "פרעה 'קצף'"
- ח. "וטבוח _____ והכן"
- ט. מן המנחה ששלח יעקב לשליט מצרים
- י. מן המנחה ששלח יעקב לשליט מצרים
- ך. תפקידו של פרעה
- ל. יוסף צבר מזון ובר בכמות גדולה, כמו _____
- ם. כמה פעמים יכלו בני יעקב ללכת ולחזור אם לא היו מתמהמהים?
- ן. כך מכונה בנימין
- ס. הגביע היה סוג של _____
- ע. השבטים לא ידעו שיוסף _____ את שיחותיהם
- ף. שמו מוזכר רבות בפרשה
- ץ. מה עשה פרעה בסוף החלום?
- ק. מה כתוב שיוסף עשה אחרי שבכה?
- ר. מאיפה הריצו את יוסף?
- ש. ובמה הלבישו אותו?
- ת. מה כתוב במקום 'חלקים' (של חלוקת מנות)

ואלה שמות

"בת פוטי פרע כהן אן"

איך קראו לאביו של פוטיפרע?

מן המדרש

מעשה באישה אחת שבאה לפני רבי אלעזר ואמרה: "בחלומי ראיתי שגג ביתי נשבר, מה משמעות החלום?" "פתרונו של החלום הוא שיולד לך בן זכר" - השיב לה רבי אלעזר ואכן, כך אירע. זמן מה לאחר מכן, חלמה האישה שוב את אותו החלום. אך הפעם, כשהיא הגיעה לבית המדרש, רבי אלעזר לא נכח במקום אלא רק תלמידיו. "היכן רבכם?" - שאלה. התלמידים השיבו לה שהוא לא נמצא, אך הם ישמחו לסייע לה. סיפרה להם האישה אודות חלומה. "משמעות החלום היא שבעלך עומד למוות" - הם אמרו לה. האישה עזבה את המקום כשהיא בוכה ומיללת. בדיוק אז שב רבי אלעזר למקום ושאל את תלמידיו לפשר המהומה. הם סיפרו לו על האישה, על החלום ועל פתרונם. "גרמתם למוות של אדם!" - גער בהם רבם, "הלא כתוב בפסוק: 'ויהי כאשר פתר לנו כן היה', ואמר רבי יוחנן כי החלומות יתממשו כפי שפותרים אותם!" מוסיף המדרש ומסיים: שאמנם זוהי דעתו של רבי יוחנן. אך רבי אבהו סובר כי דברי חלומות לא מעלים ולא מורידים. (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

עפה ללא כנפים,
לכיוון צד בשמים,
ושמרה על המרחק,
להפיק יתרון בבנק.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

איזו מלאכה מותר לעשות ביום שישי לאחר חצות רק עבור יהודי ולא לגוי?

* * *

"על כן באה אלינו הצרה הזאת"

אמרו השבטים זה לזה שנענשנו מידה כנגד מידה. אנו רצינו להרוג את יוסף, משום שעתיד לצאת ממנו ירבעם בן נבט (מדרש) ודגנו אותו על שם סופו, לכן אומרים לנו עכשיו: "מרגלים אתם", לפי שהדורות הבאים אחרינו עתידים לחטוא חטא המרגלים. (מלא העומר)

* * *

"חי פרעה אם תצאו מזה"

מובא בספרים, שפרעה רומז ליצר הרע. "אם תצאו מזה" - ר"ת "אמת", ובא לרמז שאם חלילה יוצאים מה'אמת' אזי: 'חי פרעה' - זה נותן חיים ליצר הרע. (בשם ה'אמרי חיים')

שעשועי דאורייתא

"ויסב מעליהם ויבך"

על מי עוד מסופר בחומש בראשית שבכה?

* * *

מצאו נא בפרשה:

1. ששה משמות השבטים.
2. אות המופיעה פעמיים ברציפות. (10 תשובות)
3. שניים מספרי התנ"ך.
4. שני פסוקים רצופים שמתחילים כמעט בצורה זהה.
5. מילה בת שלוש אותיות שהגימטריא שלה היא 9.
6. חמש מילים רצופות בנות שש אותיות.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "וישבו לפניו הבכר כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמחו האנשים איש אל אחיו"
2. "וימחר יוסף כי נכמרו רחמיו על אחיו ויבקש לבכות ויבא החדרה ויבך שמה"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שאדם שהדליק כתיקונו בלילה הראשון ובירך 3 ברכות, ויצטרך לברך שהחיינו שוב על ההדלקה עצמה (לא כלי חדש וכדומה) בלילה נוסף באמצע חנוכה? - בבית כנסת שמתפללים בו רק בשבת. המדליק בבית הכנסת לפני כניסת שבת, צריך לברך, כולל שהחיינו, על הדלקה זו אפילו אם שבת יוצאת באמצע חנוכה. (הלכתא רבתא בשם הגר"ח ק) **לסדר את הפרשה** - "העוד אביכם חי". **חידון א' ת'** - אסון, בטנים, גבורה, דמו, המשביר, וישתו וישכרו, זקן, חמורים, טובה, יאור, כנים, לחם, מרכבת המשנה, נבון, סדר תולדתם, עשרה, פתור, צוואר, קשות, רחץ, שבלים, תאר. **חידון א' ת' הפור** - מצא, ויסב, השיג, שקד, מנשה, אחיו, רגז, טבח, לוט, צרי, מלך, חול, פעמיים, קטן, כוס, שומע, יוסף, הקיץ, ויתאפק, בור, בגדי שש, ידות. **ואלה שמות** - אחירם. (ספר הישר) **שעשועי דאורייתא** - בורא: הגר "ותשא את קלה ותבך", בחיי שרה: "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה", בתולדות: "וישא עשו קלו ויבך", בויצא: יעקב "וישא את קלו ויבך", בוישאל: "וישקוהו ויבכו", בוישב: יעקב "ויבך אתו אביו", עוד במקץ: יוסף "ויבא החדרה ויבך שמה", בויגש: יוסף ובנימין "ויפל על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו: וינשק לכל אחיו ויבך עלהם" וכן: "ויבך על צואריו" ויתן את קלו בבכי, בויחי: יוסף "ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו", "ויבך יוסף בדברם אליו", "ויבכו אתו מצרים שבעים יום". 1. ראובן, שמעון, יהודה, בנימין, יוסף, אשר. 2. בבוא, ההוא, וייקץ, ללחם, וממחר, הנני, צררות, שש, תתראו, וישתחוו. 3. ויקרא, הדברים. 4. ותכלינה שבע שני השבע, "ותחילנה שבע שני הרעב". 5. "באו, בוא". 6. "כבכרתו והצעיר כצערתו ויתמחו האנשים". **מילה לחנוכה** - יון. "קלים היו הרודפים" - יון האומה שרדפה את היהודים, "מאחד המתעופפים" - הזכר של היונה הוא יון, "עם חלק קטן חשמלי" - חלקיק בעל מטען חשמלי קרוי יון, "יקלוט באופן כללי" - יבן, כמו: "מי חכם ויבן". **טמונות בפרשה** - 1. "רק הכסא אגדל ממך" (מא,מ). 2. "כי אין מספר" (מא,מט). 3. "ויצא ליבם" (מב,כח). 4. "בגדי שש" (מא,מב). 5. "במלון" (מב,כז). 6. "אתה תהיה על ביתי" (מא,מ). "לאשר על ביתו" (מג,זמ,ד). 7. "רביד הזהב" (מא,מב). 8. "וכסף משנה" (מג,יב). 9. "ויאסר אותו" (מב,כד). 10. "וירחץ פניו" (מג,לא). 11. "ויתמחו" (מג,לג). 12. "כספנו במשקלו" (מג,כא). 13. "ותפעם רוחו" - מקשקשת בתוכו כפעמון (רש"י מא,ח). 14. "כסף איש בפי אמתחתו" - ועוד הרבה בפרשה (מג,א). 15. "ותאכלנה הפרות" (מא,כ). **טמונות בהפטר** - 1. "אוד מצל מאש" (ג,ב). 2. "שבעה עינים הנני מפתח" (ג,ט). 3. "גפן" (ג,י). 4. "כאיש אשר יעור משנתו" (ד,א). **שאלה לשלחן השבת שמות** - שאלנו: אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו. ורחמנא אמר: "ואהבת לרעך כמוך". ויש לבאר, איך שלח אברהם את אליעזר לקדש ליצחק אישה, והרי אסור לו לאדם לקדש את האשה עד שיראנה? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. כל מה שאסור זה לקדש אישה על ידי שליח עד שיראנה זה רק באופן שהוא עצמו יכול. אבל במקרה שאינו יכול לקדש בעצמו, כגון יצחק שלא יכל לצאת לחו"ל, אזי מותר. (בשם המהרש"א) 2. אם לא יכול להתחתן אם אחרות, מסתמא לא תתגנה בעיניו. 3. לא קידש אותה אליעזר אלא הביא אותה ליצחק כדי שיקדשה. (מהרש"א) 4. יצחק אבינו הצדיק ידע שלא יסתכל עליה. 5. ידעו שמאת השם יצא הדבר ולכן אין לחשוש לזה.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

תשובה לגיליון הקודם
החשמונאים עשו מגורה
משיפודים של ברזל

הפטרת שבת חנוכה "רני ושמחי" (זכריה ב' יד' - ד' ז')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש!
חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת! - לפרטים ולהזמנות: 052-766-5775